

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 29.06.1990 Časová verzia predpisu účinná od: 12.11.1991 do: 31.08.1994

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

272

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej republiky

z 21. júna 1990

o stravovaní v zariadeniach sociálnej starostlivosti

Ministerstvo zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej republiky po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi podľa § 58 písm. f) a h) zákona Slovenskej národnej rady č. 106/1988 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 131/1990 Zb. ustanovuje:

PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

Táto vyhláška upravuje podmienky stravovania v zariadeniach sociálnej starostlivosti¹⁾ (ďalej len „zariadenie“), spoločného stravovania starých občanov a ťažko zdravotne postihnutých občanov zabezpečované z týchto zariadení²⁾, stravovania príjemcov niektorých ďalších služieb sociálnej starostlivosti^{2a)} (ďalej len „stravovanie“) a určuje výšku úhrady za poskytovanú stravu.

§ 2

Stravníci

(1) Stravovanie sa poskytuje

- a) zverencom a obyvateľom ústavov sociálnej starostlivosti (ďalej len „ústav“),^{2c)}
- b) starým občanom,
- c) ťažko zdravotne postihnutým občanom,
- d) deťom umiestneným v stanici opatrovateľskej služby pre deti,
- e) účastníkom výchovno-rekreačných a letných rekreačno-výchovných táborov a sociálno-zdravotných a iných kurzov,
- f) občanom vykonávajúcim civilnú službu,^{2b)}
- g) dobrovoľným pracovníkom opatrovateľskej služby,
- h) pracovníkom zariadení podľa osobitného predpisu.³⁾

(2) Ak to umožňujú prevádzkové podmienky zariadenia, a ak tomu nebránia hygienicko-epidemiologické a bezpečnostné dôvody, možno stravovanie poskytovať aj

- a) pracovníkom zariadení a ostatným pracovníkom ústavu sociálnych služieb, v ktorom je zariadenie začlenené, a to aj v čase ich ospravedlnenej neprítomnosti v práci, počas dovolenky na zotavenie a v dňoch pracovného pokoja,
- b) dôchodcom, ktorí do odchodu do dôchodku pracovali v zariadení alebo v ústave sociálnych služieb, v ktorom je zariadenie začlenené, pokiaľ nie sú zárobkovo činní,
- c) pracovníkom iných organizácií, ktorí sú v zariadení na pracovnej ceste alebo inak činní, dobrovoľným pracovníkom opatrovateľskej služby, rodinným príslušníkom³⁾ stravníkov uvedených v písmene a) a manželom (manželkám) stravníkov uvedených v písmene b), pokiaľ poberajú dávky dôchodkového zabezpečenia a nie sú zárobkovo činní,
- d) ďalším občanom vo výnimočných prípadoch so súhlasom vedúceho zariadenia; pritom sa nesmie zhoršiť úroveň stravovania stravníkov uvedených v odseku 1.

§ 3

(1) Celodenným stravovaním sa rozumejú raňajky, obed, večera a dve vedľajšie jedlá, pri diéte diabetickej, bielkovinovej a výživnej tri vedľajšie jedlá.

(2) Diétnu stravu možno poskytovať na základe odporúčania príslušného lekára; stravníkom uvedeným v § 2 ods. 1 písm. h) a v odseku 2 možno diétnu stravu poskytovať za predpokladu, že sa príslušný druh diéty v zariadení pravidelne pripravuje.

§ 4

Poskytovanie stravy

(1) Strava sa poskytuje v súlade so zásadami správnej výživy, s prihliadnutím na vek a zdravotný stav stravníkov a podľa určených stravných jednotiek. Stravovanie sa zabezpečuje prípravou stravy vo vlastnej stravovacej prevádzke zariadenia, odberom stravy z iného zariadenia, prípadne odberom stravy z iných organizácií.

(2) Odber stravy z ústavov sociálnej starostlivosti,^{2c)} zo zariadení opatrovateľskej služby na dlhodobý pobyt starých občanov,⁴⁾ zo samostatných jedální s vlastnou kuchyňou pre dôchodcov⁵⁾ a zo staníc opatrovateľskej služby⁶⁾ do iného zariadenia, prípadne do domácnosti stravníkov uvedených v § 2 ods. 1 písm. b) a c) možno dohodnúť len za predpokladu dostatočnej kapacity a vybavenosti stravovacích prevádzok týchto zariadení; pritom sa nesmie zhoršiť úroveň stravovania stravníkov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) až d) umiestnených v týchto zariadeniach.

(3) Odber stravy z iných organizácií do zariadení sa musí dohodnúť písomne; v dohode sa upravujú najmä konkrétne podmienky odberu stravy a výška úhrady za ňu.

(4) Spôsob prihlasovania a odhlasovania stravy určí vedúci zariadenia.

§ 5

Stravné jednotky

(1) Stravnou jednotkou v zariadení s celodenným stravovaním sa rozumie finančná norma priemerných nákladov na potraviny (na suroviny) pripadajúca na jeden ubytovací deň; v zariadení, v ktorom sa neposkytuje celodenné stravovanie, sa stravnou jednotkou rozumie denná finančná norma priemerných nákladov na potraviny (na suroviny) pripadajúca na jedno hlavné jedlo (raňajky, obed, večera), prípadne jedno vedľajšie jedlo.

(2) Obstarávacou cenou surovín sa rozumejú náklady na potraviny (suroviny) spotrebované na prípravu jedál, včítane strát, ktoré vznikli prirodzeným úbytkom surovín (ďalej len „obstarávacia cena surovín“).

§ 6**Náklady na stravovanie**

Dodržiavanie finančných noriem priemerných nákladov na potraviny zariadenie sleduje najmenej raz mesačne tak, že hodnota skutočne spotrebovaných potravín sa porovnáva s nákladmi vypočítanými vynásobením skutočného počtu stravníkov za sledované obdobie príslušnou stravnou jednotkou. Prípadné rozdiely sa musia vyrovnaf k 31. decembru kalendárneho roka.

DRUHÁ ČASŤ**STRAVOVANIE V JEDNOTLIVÝCH DRUHOCH ZARIADENÍ****PRVÝ DIEL****STRAVOVANIE V ÚSTAVOCH****§ 7**

V ústavoch, s výnimkou domovov-penziónov pre dôchodcov, sa poskytuje celodenné stravovanie ako súčasť komplexnej starostlivosti podľa určených stravných jednotiek; v ústavoch (samostatných oddeleniach) na denný pobyt sa poskytuje obed a dve vedľajšie jedlá.

§ 8**Stravné jednotky**

(1) Stravné jednotky pre zverencov sú:

- a) v ústavoch pre telesne postihnutú mládež, v ústavoch pre telesne postihnutú mládež s pridruženým mentálnym postihnutím, v ústavoch pre zmyslovo postihnutú mládež, v ústavoch pre telesne postihnutú mládež s viacerými chybami, v ústavoch pre mentálne postihnutú mládež a v ústavoch (samostatných oddeleniach) na týždenný pobyt telesne postihnutej mládeže, telesne postihnutej mládeže s pridruženým mentálnym postihnutím, zmyslovo postihnutej mládeže, telesne postihnutej mládeže s viacerými chybami alebo mentálne postihnutej mládeže

vo veku	od 3 do 6 rokov	24,30 Kčs,
	od 6 do 12 rokov	29,50 Kčs,
	od 12 rokov	33,00 Kčs;

uvedené stravné jednotky sa zvyšujú o 5 Kčs na osobu a deň pre všetky vekové skupiny zverencov, ktorým sa poskytuje diétna strava s výnimkou diabetickej diéty, pri poskytovaní ktorej sa uvedené stravné jednotky zvyšujú o 10 Kčs na osobu a deň,

- b) v ústavoch (samostatných oddeleniach) na denný pobyt telesne postihnutej mládeže, telesne postihnutej mládeže s pridruženým mentálnym postihnutím, zmyslovo postihnutej mládeže, telesne postihnutej mládeže s viacerými chybami, mentálne postihnutej mládeže a pre mládež dochádzajúcu do ústavov pre telesne postihnutú mládež

vo veku	od 3 do 6 rokov	13,30 Kčs,
	od 6 do 12 rokov	16,30 Kčs,
	od 12 rokov	18, 10 Kčs;

uvedené stravné jednotky sa zvyšujú o 3 Kčs na osobu a deň pre všetky vekové skupiny zverencov, ktorým sa poskytuje diétna strava s výnimkou diabetickej diéty, pri poskytovaní ktorej sa uvedené stravné jednotky zvyšujú o 6 Kčs na osobu a deň.

(2) Stravné jednotky pre obyvateľov v ostatných ústavoch sú:

a) v domovoch dôchodcov v ostatných ústavoch pre dospelých občanov včítane ústavov na týždenný pobyt

1. strava normálna - racionálna	33,00 Kčs,
2. strava diétna (napr. šetriaca, neslaná, redukčná)	35,00 Kčs,
3. strava diabetickej, bielkovinová a výživná	43,00 Kčs,

b) v ústavoch (samostatných oddeleniach) na denný pobyt dospelých občanov

1. strava normálna - racionálna	18, 10 Kčs,
2. strava diétna (napr. šetriaca, neslaná, redukčná)	19,30 Kčs,
3. strava diabetickej, bielkovinová a výživná	2 1,50 Kčs.

(3) Ak ústav výnimočne zabezpečuje stravovanie obyvateľov a zverencov odberom stravy z iných organizácií (§ 4 ods. 3), obec alebo príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý ústav spravuje, určí na návrh tohto ústavu stravné jednotky odchyľne.

(4) Ak je v ústave výnimočne umiestnený obyvateľ alebo zvereniec, ktorý s ohľadom na vek patrí do iného druhu ústavu, poskytuje sa mu strava vo výške stravnej jednotky platnej v ústave, v ktorom by mal byť umiestnený.

(5) U obyvateľov a zverencov ústavov sa zvyšujú náklady na potraviny o 100 Kčs na osobu za kalendárny rok na prilepenie stravy počas sviatkov.

(6) Pri stravovaní v zotavovacích táborech, pri rekreačných pobytoch, zájazdoch a pri športových hrách zverencov a obyvateľov ústavov môže obec alebo príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý ústav spravuje, určiť stravnú jednotku až do výšky 52 Kčs; túto sumu môže zvýšiť o ďalších 20 Kčs pri odbere stravy z iných organizácií.

(7) Stravná jednotka pri zvýšení alebo znížení indexu cien potravín vykazovaného Slovenským štatistickým úradom o viac než 10 % sa zvýši alebo zníži tiež o 10 %.

§ 9

Úhrady za stravu

(1) Obyvatelia a zverenci ústavov uhrádzajú náklady za stravu v úhradách za pobyt v ústave podľa osobitných predpisov.⁹⁾

(2) Starí občania, ťažko zdravotne postihnutí občania a dobrovoľní pracovníci opatrovateľskej služby, ktorým sa stravovanie zabezpečuje z ústavu, uhrádzajú za stravu sumy zodpovedajúce obstarávacej cene surovín, zvýšené o vecné a osobné náklady súvisiace s prípravou stravy (ďalej len „réžia“) vo výške 35 % obstarávacej ceny surovín; réžia sa zaokrúhľuje na desaťhaliere.

(3) Pracovníci zariadení uhrádzajú stravu podľa osobitného predpisu.³⁾

(4) Stravníci uvedení v § 2 ods. 2 uhrádzajú za stravu sumy určené podľa odseku 2; túto úhradu možno zvýšiť o prirážku až do výšky 20 % obstarávacej ceny surovín.

(5) V zotavovacích táboroch, pri rekreačných pobytoch, zájazdoch a pri športových hrách zverencov a obyvateľov ústavov sa doprevádzajúcim pracovníkom poskytuje stravovanie bezplatne, a to v rovnakej hodnote ako účastníkom zotavovacích táborov, rekreačných pobytov, zájazdov a športových hier zverencov a obyvateľov, ak sa im neposkytuje za príslušný deň stravné podľa predpisov o náhradách cestovných výdavkov.¹⁰⁾

(6) Pri celodennom stravovaní sa zo stravnej jednotky počíta

a) pri strave normálnej – racionálnej

na raňajky	13 %	5,00 Kčs,
na obed	35 %	11, 50 Kčs,
na večeru	30 %	9,90 Kčs,
na jedno vedľajšie jedlo	10 %	3,30 Kčs,

b) pri strave diétnej (napr. šetriacej, neslanej, redukčnej)

na raňajky	15 %	5,20 Kčs,
na obed	35 %	12,30 Kčs,
na večeru	30 %	10,50 Kčs,
na jedno vedľajšie jedlo	10 %	3,50 Kčs,

c) pri diéte diabetickej, bielkovinovej a výživnej

na raňajky	14 %	6,00 Kčs,
na obed	32 %	13,70 Kčs,
na večeru	27 %	11, 60 Kčs,
na jedno vedľajšie jedlo	9 %	3,90 Kčs.

TRETÍ DIEĽ

STRAVOVANIE V DOMOVOCH – PENZIÓNOCH PRE DÔCHODCOV, V ZARIADENIACH OPATROVATELSKEJ SLUŽBY NA DLHODOBÝ POBYT STARÝCH OBČANOV, V SAMOSTATNÝCH JEDÁLŇACH S VLASTNOU KUCHYŇOU PRE DÔCHODCOV, V ZARIADENIACH NA DENNÝ POBYT, V STANICIACH OPATROVATELSKEJ SLUŽBY PRE STARÝCH OBČANOV A V STANICIACH OPATROVATELSKEJ SLUŽBY PRE DETI

§ 15

(1) Stravovanie v domovoch-penziónoch pre dôchodcov (ďalej len „penzión“) je ďalšou službou poskytovanou podľa prevádzkových podmienok tohto ústavu a požiadaviek obyvateľov. Obyvateľom penziónu možno poskytnúť celodenné stravovanie alebo jednotlivé hlavné alebo vedľajšie jedlá.

(2) Pre stravovanie v zariadeniach opatrovateľskej služby na dlhodobý pobyt starých občanov (ďalej len „zariadenie na dlhodobý pobyt“) platí ustanovenie odseku 1.

(3) V samostatných jedálňach s vlastnou kuchyňou pre dôchodcov (ďalej len „jedáleň“) sa poskytuje obed.

(4) V zariadeniach na denný pobyt sa poskytuje obed, prípadne aj dve vedľajšie jedlá.

(5) V staniach opatrovateľskej služby pre starých občanov (ďalej len „stanica pre starých občanov“) a v staniach opatrovateľskej služby pre deti (ďalej len „stanica pre deti“) sa poskytuje celodenné stravovanie.

§ 16**Stravné jednotky**

(1) Stravné jednotky pre obyvateľov penziónu a zariadenia na dlhodobý pobyt určí príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý penzión a zariadenie na dlhodobý pobyt spravuje, po dohode s obyvateľmi; pritom možno vychádzať zo stravných jednotiek určených pre obyvateľov ústavov [§ 8 ods. 2 písm. a)].

(2) Stravné jednotky pre dôchodcov stravujúcich sa v jedálni pre starých občanov a ťažko zdravotne postihnutých občanov umiestnených v zariadení na denný pobyt a v stanici pre starých občanov, a pre deti umiestnené v stanici pre deti určí obec alebo príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý tieto zariadenia spravuje; pritom možno vychádzať, ak ide o jedáleň, z 35 % hodnoty stravnej jednotky určenej pre obyvateľov ústavov [§ 8 ods. 2 písm. a)], ak ide o zariadenie na denný pobyt, z 35 % hodnoty stravnej jednotky určenej pre obyvateľov ústavov [§ 8 ods. 2 písm. a)] alebo z 55 % hodnoty stravnej jednotky určenej pre obyvateľov ústavov [§ 8 ods. 2 písm. a)] v prípade poskytovania obedu a dvoch vedľajších jedál, ak ide o stanicu pre starých občanov, zo stravnej jednotky určenej pre obyvateľov ústavov [§ 8 ods. 2 písm. a)], a ak ide o stanicu pre deti, zo stravnej jednotky určenej pre zverencov ústavov [§ 8 ods. 1 písm. a)].

§ 17**Úhrady za stravu**

(1) Obyvatelia penziónov, zariadení na dlhodobý pobyt, občania stravujúci sa v jedálňach, starí občania a ťažko zdravotne postihnutí občania umiestnení v zariadení na denný pobyt, v stanici pre starých občanov, starí občania a ťažko zdravotne postihnutí občania, ktorým sa stravovanie zabezpečuje z penziónu, zo zariadenia na dlhodobý pobyt, z jedálne, zo zariadenia na denný pobyt alebo zo stanice pre starých občanov, ako aj dobrovoľní pracovníci opatrovateľskej služby, uhrádzajú za stravu sumy určené podľa § 9 ods. 2 a 6.

(2) Rodičia detí umiestnených v stanici pre deti (iné osoby zodpovedné za ich výchovu) uhrádzajú za stravu sumy zodpovedajúce obstarávacej cene surovín. Celkovú úhradu za starostlivosť v stanici pre deti ustanovujú osobitné predpisy.¹⁴⁾

(3) Stravníci uvedení v § 2 ods. 2 uhrádzajú za stravu poskytovanú v penzióne, v zariadení na dlhodobý pobyt, v jedálni, v zariadení na denný pobyt, v stanici pre starých občanov alebo v stanici pre deti sumu určenú podľa § 9 ods. 2 a 6; túto úhradu možno zvýšiť o prirážku až do výšky 20 % obstarávacej ceny surovín.

ŠTVRTÝ DIEL**STRAVOVANIE VO VÝCHOVNO-REKREAČNÝCH A V LETNÝCH REKREAČNO-VÝCHOVNÝCH TÁBOROCH A V SOCIÁLNO-ZDRAVOTNÝCH A INÝCH KURZOCH****§ 17a****Stravné jednotky**

Stravné jednotky pre účastníkov výchovno-rekreačných a letných rekreačno-výchovných táborov a sociálno-zdravotných a iných kurzov (ďalej len „kurz“) určí príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý kurz usporadúva (ďalej len „usporiadateľ“) pri celodennom stravovaní až do výšky 52 Kčs; ak usporiadateľ zabezpečuje stravu odberom z iných organizácií alebo v iných organizáciách, môže usporiadateľ zvýšiť túto sumu o ďalších 20 Kčs.

§ 17b
Úhrady za stravu

(1) Účastníkom kurzov sa poskytuje stravovanie bezplatne.

(2) Pracovníkom usporiadateľa sa poskytuje stravovanie podľa § 9 ods. 5. Ak sa pracovníkom usporiadateľa neposkytuje strava bezplatne, uhrádzajú za stravu sumy uvedené v § 9 ods. 2 a 6.

TRETIA ČASŤ
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 18

(1) Ak je stravovanie zabezpečené odberom stravy z iných organizácií (§ 4 ods. 3), stravníci uhrádzajú za stravu sumy dohodnuté zariadením a organizáciou.

(2) Od stravníkov uvedených v § 2 ods. 1 sa úhrada za dopravu stravy nepožaduje.

(3) Príslušný orgán sociálneho zabezpečenia alebo obec môže uhradiť pri stravovaní starých občanov a ťažko zdravotne postihnutých občanov zo svojho rozpočtu réžiu do výšky 35 % obstarávacej ceny surovín. Réžia sa uhrádza zariadeniu alebo organizácii, v ktorej sa spoločné stravovanie zabezpečuje.

§ 19
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa výnos Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky z 30. júna 1987 č. 31-3673/1987 o stravných jednotkách v zariadeniach sociálnej starostlivosti (reg. v čiastke 14/1987 Zb.).

§ 20
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júlom 1990.

Minister:

MUDr. Novák CSc. v. r.

- 1) § 27 zákona SNR č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia.
- 2) § 73 ods. 6 písm. f) a i) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. § 58 vyhlášky MZSV SSR č. 151/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon SNR o pôsobnosti orgánov SSR v sociálnom zabezpečení v znení vyhlášky č. 145/1990 Zb.
- 2a) § 13 ods. 3 vyhlášky MZSV SSR č. 151/1988 Zb. § 65 ods. 1 a 2 vyhlášky MZSV SSR č. 151/1988 Zb.
- 2b) § 8 ods. 1 zákona č. 73/1990 Zb. o civilnej službe.
- 2c) § 28 zákona SNR č. 543/1990 Zb.
- 3) Nariadenie vlády ČSSR č. 137/1989 Zb. o závodnom stravovaní.
- 4) § 130 vyhlášky MZSV SSR č. 151/1988 Zb.
- 5) § 127 vyhlášky MZSV SSR č. 151/1988 Zb.
- 6) § 122 a 129 vyhlášky MZSV SSR č. 151/1988 Zb.
- 9) § 93 zákona o sociálnom zabezpečení. § 122 až 125 vyhlášky FMPSV č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení vyhlášky č. 123/1990 Zb.
- 10) Vyhláška FMPSV č. 33/1984 Zb. o cestovných náhradách v znení vyhlášky č. 81/1988 Zb. a vyhlášky č. 241/1988 Zb.
- 11) § 10 nariadenia vlády ČSSR č. 137/1989 Zb. o závodnom stravovaní.
- 12) § 9 nariadenia vlády ČSSR č. 137/1989 Zb.
- 13) § 92 ods. 2 písm. d) zákona o sociálnom zabezpečení.
- 14) § 122 ods. 2 vyhlášky č. 151/1988 Zb.

